

27/4/20

Θεώρημα: Έστω R μεταθ. δακτύλιος και F ελεύθερο R -μόδιο (βάση n στοιχεία) $\Rightarrow$ κάθε βάση του F έχει n στοιχεία.

Ορισμός: Έστω M ελεύθερο R -μόδιο R μεταθ. Ορίζουμε τάξη του M ($\text{rank } M$), το πλήθος των στοιχείων της βάσης του M . (άπειρες βάσεις)

Πρόταση: Έστω M_1, M_2 ελεύθερα R -μόδια $\Rightarrow$ το $M_1 \oplus M_2$ είναι ελεύθερο. και αν ο R μεταθετικός $\Rightarrow \text{rank}(M_1 \oplus M_2) = \text{rank } M_1 + \text{rank } M_2$

Αποδ.: Το M_1 ελεύθερο. Έστω $\{m_1, \dots, m_k\}$ βάση $\Rightarrow M_1 = R^k$ ή $M_1 = \bigoplus_{p \in B} R_p$ B βάση.

Ομοίως, το M_2 ελεύθερο. Έστω $\{m'_1, \dots, m'_s\}$ βάση $\Rightarrow M_2 = R^s$ $\rightarrow k+s$ τάξη

καθώς $M_1 \oplus M_2 = R^k \oplus R^s = R^{k+s}$

$\underbrace{R \oplus \dots \oplus R}_{k \text{ φορές}} \oplus \underbrace{R \oplus \dots \oplus R}_{s \text{ φορές}}$

$\Rightarrow$ το $M_1 \oplus M_2$ ελεύθερο.

Αν ο R μεταθ $\Rightarrow \text{rank } R^k = k$

Εφαρμογή

Θεώρημα: Έστω R ΠΚΙ και M ελεύθερο R -μόδιο με $\text{rank } M = n$. Τότε, κάθε υπομόδιος $N \leq M$ είναι ελεύθερος με $\text{rank } N \leq n$.

Πρόταση: Έστω M ελεύθερος R -μόδιος με τάξη k και $X \leq M$.

Αν το X παράχει το $M \Rightarrow |X| \geq k$.

Αποδ: Έστω M ελεύθερο και $\{x_1, \dots, x_n\} \subseteq M$

που παράγει το M $\langle x_1, \dots, x_n \rangle = M$

$\Rightarrow \{x_1 + IM, \dots, x_n + IM\}$ παράγει του M/IM (δ.χ. R/I)
όπου I μέγιστο ιδεώδες του R .

Άρα, από Γραμ. Άλγεβρα

$$n \geq \dim_{R/I} M/IM = \dim M = k$$

$$\Rightarrow n \geq k.$$

το πλήθος των
εξώλων των στοιχείων
που παράγουν ένα δ.χ.
 $\geq$ διάσταση του δ.χ.

Θεώρημα (βάσεων):

Έστω R ΠΚΙ και M ελεύθερος R -μόδιος τάξης s και $N \subseteq M$. Τότε, υπάρχει βάση $\{\mu_1, \dots, \mu_s\}$ του M και $d_1, \dots, d_s \in R$ τ.ω. τα μη μηδενικά στοιχεία του $\{d_1\mu_1, \dots, d_s\mu_s\}$ είναι βάση του N και $d_1 | d_2 | \dots | d_s$.
($a | b \Leftrightarrow \exists c : b = ac$)

Θεωρήματα Δοκίμης (Ταξινόμηση ελεύθερων Μοδίων)

Στόχος: Κάθε πεπερασμένα παραχόμενο μόνιο υπεράνω ΠΚΙ αναλύεται σε εωύ άθροισμα κυκλικών υπομοδίων του.

Κανονική Μορφή Smith

Θεώρημα: Κάθε $s \times t$ πίνακας A με στοιχεία από μια ΠΚΙ R είναι ισοδύναμος με έναν πίνακα της μορφής $\text{diag}(d_1, \dots, d_n)$ όπου $n = \min\{s, t\}$ και $d_1 | d_2 | \dots | d_n$ ($a | b \Leftrightarrow \exists c : b = a \cdot c, a, b, c \in R^*$)

Ο πίνακας $\text{diag}(d_1, \dots, d_n)$ καλείται κανονική μορφή Smith του A . $\rightarrow (i \neq j \Rightarrow 0, \text{ αν } i = j \rightarrow d_i)$

*

$$\begin{pmatrix} d_1 & & 0 \\ & \ddots & \\ 0 & & d_n \end{pmatrix}$$

$A \sim B$ αν $\exists X, Y : A = XY$ Ισοδύναμοι
ΑΝΤΙΣΤΡΕΦΙΜΟΙ

Για Ισοδύναμους Πίνακες Επιτρέπεται:
στοιχειώδεις πράξεις μεταξύ γραμμών/στηλών

* Τα d_i είναι μοναδικά ως προς "επιτροπικότητα"
στοιχείων. Δηλαδή, αν $\text{diag}(d_1, \dots, d_n)$ και μορφή
Smith του $A \Rightarrow$ κάθε άλλη κανονική μορφή
Smith του A έχει τη μορφή $\text{diag}(c d_1, \dots, c d_n)$

Πχ $R = \mathbb{Z}$

όπου τα μόνα αντιστρ. είναι τα ± 1

$$A = \begin{pmatrix} \cdot & \cdot & \cdot \\ \cdot & \cdot & \cdot \\ \cdot & \cdot & \cdot \end{pmatrix} \xrightarrow{\text{Smith}} \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 2 & 0 \\ 0 & 0 & 4 \end{pmatrix}$$

όλες οι smith $\begin{pmatrix} \pm 1 & 0 & 0 \\ 0 & \pm 2 & 0 \\ 0 & 0 & \pm 4 \end{pmatrix}$

Για Ισοδύναμους Πίνακες Επιτρέπεται:

(στοιχειώδεις πράξεις μεταξύ γραμμών/στηλών

- 1) $A \sim$ με πίνακα που προκύπτει εναλλάσσοντας
την i -γραμμή με j -γραμμή (αντίστοιχα στήλες)
- 2) $A \sim$ πολ/γός μιας i -γραμμής (i -στήλης) με
ένα $u \in R, u \neq 0$
- 3) $A \sim$ προσδέσουμε σε μια i -γραμμή του A ένα
 u -πολλαπλασιασμό της j -γραμμής ($i \neq j$)
(αντίστοιχα για στήλες)

Ιδιότητα: Αν R ΠΚΙ και $a, \beta \in R$ και $\delta = \text{μκδ}(a, \beta)$
 $\Rightarrow \begin{pmatrix} a & \beta \\ * & * \end{pmatrix} \sim \begin{pmatrix} \delta & 0 \\ * & * \end{pmatrix} \stackrel{!}{\sim} \begin{pmatrix} a & * \\ \beta & * \end{pmatrix} \sim \begin{pmatrix} \delta & * \\ 0 & * \end{pmatrix}$

από $\delta = \mu\kappa\delta(0, \beta) \Rightarrow \delta = ax + by \in \mathbb{R}$

$a = \delta \cdot a'$ και $\beta = \delta \cdot \beta'$

άρα $\delta = \delta a'x + \delta \beta'y \Rightarrow 1 = a'x + \beta'y$

θεωρώ τον πίνακα

$$\det \begin{pmatrix} x & -\beta' \\ y & a' \end{pmatrix} = 1 \neq 0 \Rightarrow \begin{pmatrix} x & -\beta' \\ y & a' \end{pmatrix}^{-1} = \begin{pmatrix} a & \beta' \\ -y & x \end{pmatrix}$$

Παρατηρώ:

$$\begin{pmatrix} a & \beta \\ * & * \end{pmatrix} \begin{pmatrix} x & -\beta' \\ y & a' \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} ax + \beta y & -a\beta' + a'\beta \\ * & * \end{pmatrix}$$

$$= \begin{pmatrix} \delta & 0 \\ * & * \end{pmatrix}$$

Πχ Έστω $\mathbb{R} = \mathbb{Z}$

Θα υπολογίσω κανονική μορφή Smith

$$\begin{pmatrix} 14 & 10 & -2 \\ 3 & 2 & 1 \\ 17 & 10 & 13 \\ 7 & 4 & 9 \end{pmatrix} \xrightarrow{\begin{matrix} \Gamma_1 \leftrightarrow \Gamma_2 \\ \Gamma_1 \leftrightarrow \Gamma_3 \end{matrix}} \begin{pmatrix} 3 & 2 & 1 \\ 14 & 10 & -2 \\ 17 & 10 & 13 \\ 7 & 4 & 9 \end{pmatrix} \xrightarrow{\Sigma_1 \leftrightarrow \Sigma_3}$$

$$\begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 \\ -2 & 10 & 14 \\ 13 & 10 & 17 \\ 9 & 4 & 7 \end{pmatrix} \xrightarrow{\begin{matrix} \Gamma_2 \rightarrow \Gamma_2 + 2\Gamma_1 \\ \Gamma_3 \rightarrow \Gamma_3 - 13\Gamma_1 \\ \Gamma_4 \rightarrow \Gamma_4 - 9\Gamma_1 \end{matrix}} \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 \\ 0 & 14 & 20 \\ 0 & -16 & -22 \\ 0 & -14 & -20 \end{pmatrix}$$

Πολλαπλασιάζω τον 2

$$\begin{matrix} \Sigma_2 \rightarrow \Sigma_2 - 2\Sigma_1 \\ \Sigma_3 \rightarrow \Sigma_3 - 3\Sigma_1 \end{matrix} \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 14 & 20 \\ 0 & -16 & -22 \\ 0 & -14 & -20 \end{pmatrix} \xrightarrow{\text{a}} \begin{matrix} \text{b} \\ \text{c} \end{matrix} \begin{matrix} \text{d} \\ \text{e} \end{matrix} Q = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & \begin{bmatrix} x & -\beta' \\ y & a' \end{bmatrix} \\ 0 & \begin{bmatrix} x & -\beta' \\ y & a' \end{bmatrix} \end{pmatrix}$$

$\delta = \mu\kappa\delta(14, 20) = 2$

$2 = 14 \cdot 3 + 20 \cdot (-2)$

και $a' = \frac{14}{2} = 7$, $\beta' = \frac{20}{2} = 10$

Αρα $Q = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & \begin{bmatrix} 3 & -10 \\ -2 & 7 \end{bmatrix} \\ 0 & \begin{bmatrix} -2 & 7 \end{bmatrix} \end{pmatrix}$

$$\begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 14 & 20 \\ 0 & -16 & -22 \\ 0 & -14 & -20 \end{pmatrix} \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 3 & -10 \\ 0 & -2 & 7 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 2 & 0 \\ 0 & -4 & 6 \\ 0 & -2 & 0 \end{pmatrix}$$

$\begin{matrix} \xrightarrow{r_4 \rightarrow r_4 + r_2} \\ \xrightarrow{r_3 \rightarrow r_3 + 2r_2} \end{matrix} \begin{pmatrix} (\pm) 1 & 0 & 0 \\ 0 & (\pm) 2 & 0 \\ 0 & 0 & (\pm) 6 \\ 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$

Κανονική μορφή Smith
του A.